

Primăria Municipiului Timișoara

DIRECTIA RELATII COMUNITARE

Serviciul Guvernanta Participativa, Incluziva si Transparenta Institutionala
Compartiment Minoritati si Relatii Interetnice

Semnat Director executiv DIRECTIA RELATII COMUNITARE	Intocmit Inspector de specialitate Compartimentul Minoritati si Relatii Interetnice	

Proiect HCL: PHCL2026-000363

RAPORT DE SPECIALITATE

aprobarea Strategiei pentru prezervarea și promovarea multi- și interculturalității Timișoarei (2026 – 2030)

Având în vedere Referatul de aprobare nr. TMI2026-032784/20.07.2026 a proiectului de Hotărâre al primarului Municipiului Timișoara nr. PHCL2026-000363 privind aprobarea **Strategiei pentru prezervarea și promovarea multi- și interculturalității Timișoarei (2026 – 2030)** facem următoarele precizări:

Compartimentul Minorități și Relații Interetnice desfășoară activități de colaborare cu organizații guvernamentale și neguvernamentale implicate în conservarea tradițiilor minorităților etnice, în sprijinirea integrării membrilor acestora și în promovarea altor domenii de interes specifice. De asemenea, participă la elaborarea și implementarea programelor dedicate reabilitării, păstrării, valorificării turistice și dezvoltării patrimoniului minorităților etnice, asigurând totodată gestionarea programelor și buna desfășurare a activităților stabilite. În același timp, reprezintă instituția la conferințe, întâlniri și evenimente tematice de interes multietnic, organizate la nivel regional, național sau internațional, și contribuie la dezvoltarea de parteneriate cu instituții academice, ambasade, organisme internaționale și alte entități relevante pentru domeniul minorităților etnice.

În completarea acestor atribuții, unul dintre domeniile principale prevăzute în Regulamentul de Organizare și Funcționare îl constituie contractarea serviciilor necesare elaborării strategiei locale dedicate garantării, păstrării, afirmării și dezvoltării identității etnice a persoanelor aparținând minorităților naționale. Aceasta vizează promovarea valorilor comune, combaterea discriminării și a prejudecăților, prin susținerea diversității culturale, lingvistice și profesionale. În acest context, compartimentul a urmărit inițierea și derularea procesului de achiziție pentru realizarea strategiei multi- și interculturale, precum și atingerea obiectivelor stabilite prin contract.

Prin urmare, în temeiul Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare și ale Hotărârii de Guvern nr. 395/2016 cu modificările și completările ulterioare pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice s-a încheiat contractul CTR2025-000245 între Municipiul Timișoara în calitate de Beneficiar și

Primăria Municipiului Timișoara

DIRECTIA RELATII COMUNITARE

Serviciul Guvernanta Participativa, Incluziva si Transparenta Institutionala
Compartiment Minoritati si Relatii Interetnice

Institutul Intercultural Timișoara, în calitate de Prestator având ca obiect achiziția serviciilor de cercetare, elaborare și realizare a **”Strategiei pentru prezervarea și promovarea multi- și interculturalității Timișoarei” (2025 – 2030)** în conformitate cu documentația de atribuire, respectiv Caietul de sarcini și obligațiile asumate prin contract.

Pentru realizarea strategiei s-au studiat o serie de **documente relevante adoptate la nivel european și internațional**, corelate cu cadrul legislativ național și cu politici publice locale și județene relevante.

Referințele europene principale luate în considerare provin de la Consiliul Europei. Pe primul loc se situează *Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale*, care definește principiile și obligațiile statelor membre, inclusiv de a adopta politici publice care să “respecte identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă a fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale, dar și, deopotrivă, să creeze condițiile corespunzătoare, care să le permită să își exprime, păstreze și dezvolte această identitate”. Strategia este, de asemenea, corelată conceptual și normativ cu documentele *Programului Orașelor Interculturale al Consiliului Europei*, inclusiv o *Recomandare a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei*, dar și inspirată de realizări practice ale altor orașe europene active în acest context.

De asemenea, strategia se aliniază și cu o serie de documente relevante adoptate la nivelul Uniunii Europene. *Rezoluția Parlamentului European din 2016* referitoare la rolul dialogului intercultural, al diversității culturale și al educației în promovarea valorilor fundamentale ale UE subliniază importanța valorificării diversității culturale și a dialogului pentru a consolida unitatea europeană și a combate rasismul sau xenofobia. Cel mai recent document de politică culturală a Uniunii Europene, aprobat în 12 noiembrie 2025, *Culture Compass for Europe*, afirmă că “diversitatea noastră culturală, patrimoniul cultural și creativitatea pot consolida democrațiile noastre, pot spori coeziunea socială, pot stimula bunăstarea noastră și pot îmbunătăți competitivitatea Europei pe scena mondială”.

Constituția României prevede că „statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase” și că „măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români”. Pe această bază, strategia este aliniată cu legislația națională privind protecția minorităților naționale, dar și cu unele prevederi din *Strategia națională pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome 2022–2027*, care prevede măsuri concrete pentru creșterea accesului la educație al acestei comunități, păstrarea culturii și tradițiilor rome și combaterea discriminării, precum și din *Strategia națională pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și a discursului instigator la ură 2024–2027*.

Strategia se conectează, de asemenea, cu o serie de **documente de politică publică adoptate la nivel local, județean și regional**.

Strategia culturală a municipiului Timișoara 2014 – 2024 are în vedere „un oraș în care solidaritatea și diversitatea culturală coexistă, a cărui identitate se definește continuu și se ancorează în profilul multicultural timișorean și diversitatea lingvistică și confesională prezentă.”

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Timișoara 2021-2027 menționează punerea în valoare a patrimoniului cultural într-un mod care valorifică profilul multi-etnic și multicultural, care are ca scop definirea identității municipiului Timișoara și consolidarea poziției

Primăria Municipiului Timișoara

DIRECTIA RELATII COMUNITARE

Serviciul Guvernanta Participativa, Incluziva si Transparenta Institutionala
Compartiment Minoritati si Relatii Interetnice

acestui drept lider național în sectorul cultural-turistic și pol de atracție în rutele culturale și turistice europene.

În *Strategia de Dezvoltare a Regiunii Vest 2021- 2027* regăsim preocupări pentru punerea în valoare a patrimoniului cultural timișorean. Prezenta strategie propune intervenții complementare cu cele prevăzute în *Strategia Culturală a Județului Timiș 2023–2027*, care include „promovarea culturii timișene în circuitul național și european de valori” și cu *Strategia Interculturală a județului Timiș 2024–2026*.

Elaborarea strategiei s-a bazat pe un proces participativ și pe utilizarea unor instrumente de cercetare socială cantitativă și calitativă, menite să surprindă perspective și nevoi diverse ale comunității. Activitățile au fost structurate în trei etape principale după cum urmează:

Etapă I – Diagnoza situației prezente

A urmărit realizarea unei imagini actualizate asupra resurselor, nevoilor și relațiilor interculturale din Timișoara. Au fost utilizate:

- chestionare (peste 300 de respondenți),
- 40 de interviuri semi-structurate,
- 12 focus-grupuri.

Etapă a II-a – Elaborarea strategiei

Pe baza diagnozei, au fost definite viziunea, obiectivele și măsurile strategice, prin consultări cu administrația locală, comunități minoritare și experți. Procesul a inclus ateliere de lucru, redactarea unui draft și integrarea feedback-ului public, asigurând coerența cu alte politici și bune practici europene.

Etapă a III-a – Aprobarea strategiei

Proiectul este supus consultării publice, fiind publicat și dezbătut conform legislației privind transparența decizională.

Pentru realizarea strategiei și a planului de măsuri s-au urmărit următoarele direcții strategice:

Direcția strategică 1: Valorizarea diversității etnoculturale, centrată pe dezvoltarea unei culturi democratice incluzive bazate pe recunoașterea și valorizarea contribuției comunităților minoritare la istoria și prezentul orașului și pe crearea cadrului propice pentru interacțiuni interculturale pozitive și participarea comunităților minorităților la viața orașului.

Direcția strategică 2: Susținerea comunităților minorităților din Timișoara, care se referă la susținerea comunităților minorităților în afirmarea identității, dezvoltarea ofertei culturale și educaționale, colaborarea interculturală și consolidarea capacității organizațiilor lor de reprezentare și implicare în viața orașului și în procese decizionale locale.

Direcția strategică 3: Afirmarea și promovarea spiritului Timișoarei în plan internațional, orientată pe asigurarea vizibilității la nivel european și internațional a Timișoarei, ca oraș care își apreciază, susține și valorifică diversitatea etnoculturală și pe promovarea diversității etnoculturale în cadrul ofertei turistice.

Măsurile propuse urmăresc valorizarea și promovarea diversității etnoculturale a Timișoarei, susținerea comunităților minoritare și consolidarea identității interculturale a orașului. Ele vizează

Primăria Municipiului Timișoara

DIRECTIA RELATII COMUNITARE

Serviciul Guvernanta Participativa, Incluziva si Transparenta Institutionala
Compartiment Minoritati si Relatii Interetnice

atât patrimoniul cultural material și imaterial, cât și dinamica relațiilor interculturale și participarea activă a comunităților la viața urbană. Intervențiile includ dezvoltarea de infrastructuri culturale și simbolice (ex. spații muzeale, marcaje multilingve), programe educaționale și de sensibilizare interculturală, precum și inițiative de sprijin pentru organizațiile minorităților și pentru oferta culturală și educațională a acestora. Totodată, măsurile susțin crearea unor mecanisme de cunoaștere și monitorizare (colectare de date, analize periodice), precum și dezvoltarea unei oferte culturale și turistice care reflectă identitatea interculturală a orașului.

Abordarea este una integrată, care combină conservarea patrimoniului cu inovarea, educația și participarea civică, având ca finalitate consolidarea coeziunii sociale și valorificarea diversității ca resursă pentru dezvoltare.

Prin implementarea sa, **strategia contribuie la:**

- crearea unui cadru favorabil consolidării relațiilor interetnice;
- facilitarea dialogului intercultural și sprijinirea integrării lingvistice;
- prezervarea și transmiterea limbilor minorităților naționale prin susținerea programelor educaționale, culturale și comunitare dedicate;
- protejarea, valorificarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial și material al minorităților naționale;
- încurajarea colaborării interetnice prin proiecte comune, evenimente multiculturale și inițiative participative la nivel local;
- creșterea gradului de conștientizare în rândul timișorenilor cu privire la contribuția istorică și contemporană a minorităților naționale la dezvoltarea orașului;
- stimularea cunoașterii reciproce între comunități prin programe educaționale și culturale;
- consolidarea unei atitudini pozitive și deschise față de diversitatea etnică, bazată pe respect, solidaritate și acceptare;
- promovarea diversității în societate.

În concluzie, beneficiul final al strategiei este recunoașterea Timișoarei ca un oraș multicultural și intercultural la nivel național și european.

Având în vedere aspectele menționate mai sus și următoarele **prevederi legale:**

În temeiul **art. 129 alin. (2) lit. b) și d) și alin. (7) lit. d) din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ** (care se referă la atribuțiile Consiliului Local privind dezvoltarea socială, culturală și economică a localității și aprobarea strategiilor, programelor și politicilor locale),

În temeiul prevederilor **art. 6 din Constituția României**, republicată, privind recunoașterea și garantarea dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, precum și prevederilor art. 16 referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări,

Primăria Municipiului Timișoara

DIRECTIA RELATII COMUNITARE

Serviciul Guvernanta Participativa, Incluziva si Transparenta Institutionala
Compartiment Minoritati si Relatii Interetnice

În temeiul prevederilor **Ordonanței Guvernului nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, care consacră principiul egalității de șanse, al nediscriminării și al respectării diversității culturale, etnice, lingvistice și religioase,

PROPUNEM:

1. Aprobarea **Strategiei pentru prezervarea și promovarea multi- și interculturalității Timișoarei (2026 – 2030)**, conform anexei 1.
2. Implementarea prevederilor stabilite prin **Strategia pentru prezervarea și promovarea multi- și interculturalității Timișoarei (2026 – 2030)**.

Având în vedere prevederile legale expuse în prezentul raport, apreciem că proiectul de hotărâre privind aprobarea și implementarea **Strategiei pentru prezervarea și promovarea multi- și interculturalității Timișoarei (2026 – 2030)** îndeplinește condițiile pentru a fi supus dezbaterii și aprobării plenului consiliului local.